

Úloha UNAMI vo voľbách do provinčných rád

V sobotu 31. januára 2009 sa v Iraku budú konať voľby do provinčných rád v 14 z 18 provincií, zatiaľ čo v Kirkúku a Kurdistane sú voľby odložené na neskôr. Hlasovanie v týchto provinciách sa bude konať v špeciálnych hlasovacích centrách, aby sa tak vyšlo v ústrety Osobám presídleným vo vnútri krajiny (IDP), ktoré sa zaregistrovali na hlasovanie v neprítomnosti.

Tieto voľby sú mimoriadne dôležité, keďže iracká ústava garantuje miestnym radám rozhodujúcu úlohu v spravovaní záležitostí týchto provincií. Voľby členov provinčných rád, ktorí skutočne zastupujú záujmy všetkých majoritných komunít v Iraku, budú dôležitým krokom v demokracizácii Iraku, ktorá bude ešte posilnená parlamentnými voľbami naplánovanými na koniec roka 2009.

Na blížiaci sa voľby do provinčných rád sa zaregistrovalo približne 15 miliónov osôb. Počas leta a novembra 2008 prebiehalo obnovenie zoznamu zapísaných voličov, aby sa tak aktualizoval zoznam a voličom sa poskytla príležitosť zmeniť hlasovacie miesto. Osoby IDP dostali možnosť zaregistrovať sa na hlasovanie vo svojej pôvodnej provincii v neprítomnosti. Konečný zoznam voličov je prebratý z Verejného distribučného systému (známeho aj ako „databáza pridelu potravín“). Na obnovenie zoznamu voličov sa dostavilo približne 2,9 milióna Iračanov. Nominovaných je približne 14 500 kandidátov z viac ako 400 politických strán. Pri príležitosti týchto volieb do provinčných rád bolo na území celého Iraku zriadených sedem tisíc volebných centier a 42 000 volebných miest.

Očakáva sa, že v celej krajine bude vo volebných centrách pôsobiť viac ako 250 000 akreditovaných domácich pozorovateľov a zástupcov politických entít. Predstavitelia medzinárodných organizácií, diplomatických misí, politických entít a mediálnych organizácií sa tiež akreditovali ako pozorovatelia.

Januárové voľby budú uskutočnené na základe volebného zákona z roku 2008, ktorý bol prijatý Radou predstaviteľov. V týchto voľbách bude využitý nový volebný systém – systém otvoreného zoznamu, ktorý voličom umožní vybrať si nielen stranu, za ktorú by chceli hlasovať, ale aj kandidáta. Volebný zákon poskytuje zvláštne opatrenia na to, aby bolo do provinčných rád zvolených mnoho žien. Kandiduje ich približne 4 000.

UNAMI pôsobí na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady č. 1830, ktorá OSN dáva mandát podporovať, asistovať a poskytovať irackej vláde a Nezávislej vysokej volebnej komisii (IHEC) odporúčania ohľadom rozvoja procesu konania volieb a referendum. UNAMI sa zameriava na budovanie kapacity a inštitúcie IHEC a vedúcich predstaviteľov Medzinárodného asistenčného volebného tímu (IEAT), ktorý sa skladá z medzinárodných poradcov z organizácií ako napríklad UNOPS, UNDP, Scuola Superiore Sant'Anna a IFES. Všetci partneri sú pod záštitou IEAT, na čele ktorej je hlavný odborný poradca UNAMI (UNAMI Chief Technical Adviser). Volební poradcovia UNAMI sa usilujú rozširovať najlepšie skúsenosti z oblasti spravovania volieb s cieľom pomôcť IHEC zorganizovať voľby, ktoré budú pre iracký ľud dôveryhodné a akceptovateľné. IHEC sa snaží podporiť také postupy, ktoré zvýšia nezávislosť, transparentnosť a dôveryhodnosť práce IHEC.

Zákon, na základe ktorého bolo IHEC vytvorené hovorí, že Komisia môže žiadať OSN o pomoc v akejkoľvek štádiu prípravy a vedenia volieb a referendum. IHEC taktiež vyzval UNAMI, aby mu poskytla logistickú a technickú podporu a zúčastnila sa na rozvoji inštitucionálnej kapacity Komisie.

Volební experti UNAMI pracujú v rámci samotnej Komisie, pričom svojim irackým partnerom na základe požiadaviek a na dennej báze poskytujú technickú podporu a poradenstvo.

Pred poslednými voľbami poskytlo UNAMI poradenstvo a pomoc IHEC v širokom spektre otázok týkajúcich sa volieb, vrátane prepracovania zoznamu voličov na národnej úrovni, čo malo za cieľ zvýšiť jeho presnosť a znížiť prípadné možnosti viacnásobného hlasovania. Táto misia taktiež pre manažérov IHEC zorganizovala školiace semináre a študijné výlety; asistovala Komisii pri realizácii transparentného výberového procesu vedúcich predstaviteľov provinčných volebných úradov a pomáhala IHEC upevniť proces obstarávania.

V rámci irackej Rady predstaviteľov UNAMI ďalej pracovala na dosiahnutí konsenzu ohľadom volebného zákona, ktorý bol jednohlasne prijatý 24. septembra 2008. Kľúčové otázky predstaviteľov menšiny boli neskôr dodatočne pridané vo forme pozmeňovacieho návrhu, ktorý im zaručuje kreslá v troch kľúčových provinciách. Nový iracký volebný zákon taktiež zaviedol otvorený zoznam a možnosť žien kandidovať do funkcie.

* * * * *

Pre viac informácií o UNAMI pozri www.uniraq.org

alebo kontaktujte:

Said Arikat

hovorca/ riaditeľ oddelenia Public Information, UNAMI

Email: arikat@un.org

Eliane Nabaa

zástupca vedúceho oddelenia Public Information/ hovorca, UNAMI

Email: nabaa@un.org

Randa Jamal

Information Officer, UNAMI

Email: jamalr@un.org